

A P E L Ā C I J A S P A D O M E

Pasta adrese: Adrese: Tālruni: Fakss:
a/k 824, Rīga LV-1010 Citadeles iela 7 (70), Rīga 7 027 190, 7 027 140 371 7 027 208

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/99/ M-97-1600

Lēmums

Rīga

1999. gada 22. martā

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J. Ancītis,
ApP sēdes locekļi - S. Drozdovska, N. Vedernikovs,
ApP sekretāre - S. Drozdovska,

1999. gada 5. februārī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentpilnvarotais A. Pētersons saskaņā ar Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7. panta ceturto daļu 30.10.1998 iesniedzis pieteicēja - firmas VENTSPILS VĪZIJAS, SIA (Latvija) vārdā pret LR Patentu valdes (LPV) 1998. gada 29. oktobra lēmumu par preču zīmes **MISTERS VENTSPILS** (pieteik. Nr. M-97-1600; pieteik. datums - 11.09.1997; 35. klases pakalpojumi - reklāma; darījumu vadīšana, uzņēmumu pārvaldīšana, biroja darbi, kas saistīti ar skaistumkonkursu organizēšanu; 41. klases pakalpojumi - izpriecās, sporta un kultūras pasākumi, skaistumkonkursu organizēšana) reģistrācijas atteikumu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV lēmuma pamatojumiem un lūdz ekspertīzes lēmumu pārskatīt un preču zīmi **MISTERS VENTSPILS** reģistrēt.

ApP sēdē piedalījās pieteicēja VENTSPILS VĪZIJAS, SIA pārstāvis - patentpilnvarotais A. Pētersons un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas eksperte K. Kropa, kas veikusi minētā pieteikuma ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt zīmes **MISTERS VENTSPILS** reģistrāciju, kas pieņemts ar atsauci uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1., 5. un 6. punkta, kā arī 2. panta otrās daļas noteikumiem, balstās uz slēdziena, ka pieteiktajam vārdiskajam apzīmējumam attiecībā uz 35. klasē un 41. klasē pieteiktajiem pakalpojumiem trūkst pakalpojuma zīmei nepieciešamā atšķirīguma un tam ir aprakstošs raksturs.

2. Šo viedokli paskaidro LPV lēmumā ietvertā pieteiktā apzīmējuma analīze, kā arī LPV pārstāves mutvārdu paskaidrojumi ApP sēdē:

2.1. apzīmējums 'MISTERS' cēlies no angļu vārda 'Mister' un nozīmē *kungs*; zemēs, kur runā angļu valodu, šo vārdu lieto uzrunā kopā ar vīrieša uzvārdu vai amatu, bet Latvijā vārds 'misters' praktiski tiek lietots un sabiedrības apziņā ir nostiprinājies saistībā ar valstī pēdējos gados organizētajiem un popularitāti ieguvušajiem skaistumkonkursiem 'Mis Latvija' un 'Misters Latvija', kuros vienlaikus ar skaistākās 'MIS' kronēšanu tiek izvēlēts arī izskatīgākais 'MISTERS'. Skaistumkonkursu mērķauditorija ir ļoti plaša un aptver dažāda vecuma un dažādu interešu patērētājus, tādēļ var uzskatīt, ka lielākā sabiedrības daļa labi zina apzīmējuma 'MISTERS' nozīmi un uztver to kā titulu, kas tiek piešķirts skaistumkonkursa uzvarētājam, un kā norādi uz noteikta veida izklaidējošu pasākumu, šovu, tādējādi apzīmējums 'MISTERS' attiecībā uz pakalpojumiem, kas varētu būt saistīti ar skaistumkonkursiem, iegūst aprakstošu raksturu;

2.2. apzīmējums 'VENTSPILS' ir ģeogrāfisks nosaukums vienai no lielākajām Latvijas pilsētām un konkrēti nosauc vietu, kurā paredzēta skaistumkonkursa rīkošana, tādēļ šis apzīmējums nav reģistrējams kā pakalpojumu zīme saskaņā ar LPZ 2. panta pirmās daļas 6. punkta prasībām, jo tas raksturo tikai pakalpojumu realizācijas vietu. Bez tam, saskaņā ar LPZ 2. panta otrās daļas pirmo nosacījumu, ģeogrāfiskie nosaukumi var ietilpt zīmē tikai kā neaizsargājami elementi, proti, ja bez šī apzīmējuma zīmē vēl ir kāds cits elements, kas veido zīmes distinktīvo daļu; dotajā gadījumā apzīmējums 'MISTERS' sava aprakstošā rakstura dēļ šādu funkciju pildīt nespēj;

2.3. skaistumkonkursi šobrīd ir ļoti iecienīti un tiek rīkoti nevien Rīgā, bet arī Jūrmalā, Ventspilī, Valmierā un citās Latvijas pilsētās. Parasti šādiem pasākumiem tiek lietots apzīmējums 'Misters' kombinācijā ar konkrētās vietas nosaukumu, piemēram, 'Misters Kurzeme', 'Misters Rīga', 'Misters Ventspils' u.tml.. Patērētāju apziņā tas parasti nesaistās ar kādu vienu konkrētu pasākuma organizatoru (aģentūru, firmu, uzņēmumu), bet tiek uztverts tikai kā apzīmējums, kuru lieto šo pasākumu identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai (LPZ 2. panta pirmās daļas 5. punkts). Jebkura persona vai organizācija, kas uzņēmusies skaistumkonkursa organizēšanu Ventspilī, var brīvi lietot apzīmējumu 'MISTERS VENTSPILS', titulu ar šādu nosaukumu sabiedrība saista arī ar attiecīgo konkursu uzvarētājiem, tāpēc uz šādu apzīmējumu viens pieteicējs nevar iegūt izņēmuma tiesības;

2.4. attiecībā uz 35. klasē pieteiktajiem pakalpojumiem - reklāmu, darījumu vadīšanu, uzņēmumu pārvaldīšanu un biroja darbiem - rodas šaubas, vai zīmes pieteicējs nav domājis paša firmā veikto darbību, jo grūti iedomāties, ka uzņēmums, kura komercdarbības pamatā ir palīdzība citu uzņēmumu reklamēšanā, pārvaldīšanā vai citu personu darījumu vadīšanā, gatavojas sniegt savus pakalpojumus saistībā ar apzīmējumu 'MISTERS VENTSPILS'. Tātad, pat ja reģistrācija tiek izdarīta tikai uz pakalpojumiem, kas neietver skaistumkonkursu organizēšanu, šāds apzīmējums var kļūt nepatiess un patērētājus maldinošs; grūti nošķirt, kādā apjomā šāda rakstura preču zīmes var pastāvēt;

2.5. var piekrist apelācijas iesniedzējam, ka šādām zīmēm līdzšinējā LPV praksē nav bijusi viennozīmīga pieeja. Sākotnējā periodā LPV reģistrēja zīmes **Mis Latvija**, **Misters Latvija I**. Fogeles vadītajai aģentūrai, galvenokārt vadoties no LPZ 2. panta ceturtās daļas noteikumiem, jo šī aģentūra bija kļuvusi Latvijā visai pazīstama tieši saistībā ar skaistumkonkursu organizēšanu. Ienākot vairākiem šāda rakstura pieteikumiem, radās šaubas par to, vai ir pareizi piešķirt izņēmuma tiesības uz šādiem apzīmējumiem kādai atsevišķai firmai; arī citu valstu praksē nav atrodamā skaidra atbilde uz šo jautājumu. Apzīmējumi **Misis Latvija**, **Misis Lettland**, **Misis Ventspils** tika reģistrēti ierobežotam sarakstam, svītrojot skaistumkonkursu organizēšanas un ar tiem tieši saistītos pakalpojumus, dažos gadījumos pat ar disklamāciju uz atsevišķiem zīmju elementiem (**Misis Ventspils**, piemēram, bija figuratīva zīme, un uz vārdisko apzīmējumu aizsardzība netika piešķirta);

2.6. apelācijas iesniedzēja iesniegtie materiāli liecina, ka izskatāmo zīmi galvenokārt lieto kopā ar rīkotājfirmas distinktīvo zīmi **Ventspils vizijas**, ar zīmējumu; šis lietojums rāda, ka arī rīkotāji apzinās, ka apzīmējums 'MISTERS VENTSPILS' kļūst raksturīgāks, atšķirtspējīgāks, ja to papildina ar citiem elementiem.

3. Apelācijas iesniedzēja pārstāvis apelācijas iesniegumā, pieteikuma papildmateriālos un paskaidrojumos sēdes gaitā pamato savu nepiekrīšanu LPV lēmumam par preču zīmes **MISTERS VENTSPILS** reģistrācijas atteikumu šādi:

3.1. nevar piekrist apgalvojumam, ka apzīmējumam 'MISTERS VENTSPILS' attiecībā uz 35. un 41. klases pakalpojumiem ir aprakstošs raksturs. No iesniegtajiem astoņu dažādu vārdnīcu materiāliem redzams, ka ar vārdu 'mister' apzīmē nevis skaistumkonkursu pakalpojumus, bet gan - *misteru*, *kungu* (materiāli pievienoti). Tātad apzīmējumam 'MISTERS VENTSPILS' ir tikai asociatīva saistība ar skaistumkonkursu organizēšanu;

3.2. no preses un citiem materiāliem redzams, ka Ventspilī attiecīgais konkurss vienmēr ir bijis saistīts ar VENTSPILS VĪZIJU vārdu, un tiek plaši atbalstīts no pašvaldības un citu organizāciju

pusēs (pievienoti Ventspils preses un citi materiāli); šī firma arī turpmāk paredz rīkot skaistumkonkursus;

3.3. apzīmējums 'VENTSPILS', saskaņā ar LPZ 2. panta otrās daļas noteikumiem, var zīmē ietilpt kā neaizsargājams elements, jo uz tā lietošanu firmai VENTSPILS VĪZIJAS ir Ventspils domes atļauja (šā dokumenta kopija iesniegta kā pielikums zīmes pieteikumam);

3.4. reģistrācijas atteikums ir pretrunā ar starptautisko un arī Latvijas praksi. Attiecībā uz skaistumkonkursiem Latvijā ir reģistrētas šādas preču zīmes: **MIS LATVIJA** (M 31 774), **MISTERS LATVIJA** (M 33 714), **MISIS ELEGANCE** (M 42 084); reģistrēts ir arī apzīmējums 'minimiss', kādai citai Ventspils firmai nesen reģistrēta zīme **MISIS VENTSPILS** (M 40 638). No starptautisko reģistrāciju datiem redzams, ka aizsardzība attiecīgajās valstīs nav atteikta preču zīmei **MISTER WORLD** (WO 639 071).

4. Atbildot uz jautājumiem ApP sēdes gaitā, apelācijas iesniedzēja pārstāvis vēlreiz uzsver, ka izskatāmajai zīmei līdzīga rakstura apzīmējumi tiek plaši reģistrēti kā preču zīmes, tāpēc nebūtu pareizi atteikt reģistrāciju firmai, kas līdz šim sevi labi parādījusi šādu konkursu rīkošanā.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. ApP uzskata, ka LPV lēmums attiecībā uz preču zīmes **MISTERS VENTSPILS** (pieteik. Nr. M-97-1600) reģistrācijas atteikumu, tā motivējumi un atsaucēs uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1., 5. un 7. punkta noteikumiem atzīstami par pietiekami pārliecinošiem.

1.1. ApP atzīst par neapšaubāmu, ka Latvijas vidusmēra patērētāji apzīmējumus, kas darināti analogi izskatāmajai zīmei - vārdam 'Misters' pievienojot kādu ģeogrāfisku nosaukumu, uztver kā attiecīgajā ģeogrāfiskajā vietā - pilsētā, novadā, valstī u.tml. - notiekoša jaunu vīriešu skaistumkonkursa tipveida, standarta jeb vispārpieņemto nosaukumu un kā šāda konkursa uzvarētāja titulu. Šādi konkursi neprecētām sievietēm agrākajā periodā bija zināmi no ārzemju ziņām un vēstures, bet pēdējā desmitgadē arī Latvijā arvien biežāk vienlaikus ar attiecīgās vietas 'Mis' konkursu tiek rīkots jauniešu - 'Mistera' konkurss. Šie konkursi notiek dažādā mērogā, atspoguļojot to norisi laikrakstos, žurnālos, televīzijā. Arī konkrētajā gadījumā apzīmējums 'MISTERS VENTSPILS' sabiedrības uztverē nevar apzīmēt neko citu, kā tikai Ventspils vai Ventspils un tās apkārtnes mērogā rīkotu jauniešu skaistumkonkursu un ar to tieši saistītos pasākumus.

1.2. ApP uzskata, ka, lai zīme būtu patiesa pēc sava satura, attiecībā uz šo apzīmējumu pieteikumā ietvertie pakalpojumi var būt tikai cieši saistīti ar šāda rakstura skaistumkonkursa organizēšanu, un ka pieteicējs tos tā arī nepārprotami formulējis. Par to liecina gan 41. klases pakalpojumu uzskaitījums - 'izpriecās, sporta un kultūras pasākumi, skaistumkonkursu organizēšana', gan 35. klases pakalpojumu uzskaitījumam pievienotais precizējums '.. kas saistīti ar skaistumkonkursu organizēšanu'.

1.3. No pieteikuma konteksta tāpat izriet, ka pieteiktais apzīmējums 'MISTERS VENTSPILS' nevis netieši vai asociatīvi saistās ar paredzēto zīmes lietošanas jomu, bet gan tieši un nepārprotami nosauc attiecīgo pasākumu un tā uzvarētāja titulu; par to liecina arī apelācijai pievienotie materiāli - preses publikāciju, reklāmas plakātu un bukletu kopijas, sponsoru līgumu un Ventspils domes vēstulju teksti u.c. Visos šajos materiālos jauniešu skaistumkonkurss un tā uzvarētājs tiek apzīmēti ar 'MISTERS VENTSPILS', kad nepieciešams, vēl pievienojot attiecīgā gada šifru, piemēram, " '97 ". Šāds apzīmējums pavada arī ar skaistumkonkursu saistīto blakus pasākumu - atlases sacensību, modes skašu - reklāmas. Ir pilnīgs pamats pieteikto apzīmējumu uzskatīt par tādu apzīmējumu, kuru lieto noteiktu preču (šai gadījumā - pakalpojumu) identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai, kā arī par apzīmējumu, kas raksturo vienīgi pakalpojumu veidu un to sniegšanas vietu vai mērogu (LPZ 2. panta pirmās daļas 5. un 6. punkts).

1.4. No minētajiem apsvērumiem arī izriet, ka šis lietas izskatīšanā nav būtiskas nozīmes kādām izskatāmā apzīmējuma atsevišķo sastāvdaļu citām nozīmēm, piemēram, vārda 'MISTERS' vai 'Mister' skaidrojumiem vārdnīcās. ApP pasvītro, ka pieteikto apzīmējumu novērtējumā galvenā vērtība jāpievērš apzīmējumu kopiespaidam un katra elementa uztvere jāsalīdzina ar šo kopiespaidu; izskatāmās zīmes kontekstā apzīmējumam 'MISTERS' ir šaurāka un speciāla nozīme.

1.5. No pieteikuma konteksta un iepriekšminētajiem secinājumiem arī izriet, ka pieteiktais apzīmējums 'MISTERS VENTSPILS' nevar tikt uzskatīts par pietiekami atšķirīgu (atšķirtspējīgu) apzīmējumu LPZ 2. panta pirmās daļas pirmā punkta noteikumu izpratnē. Par šāda secinājuma pamatotību arī vedina domāt teorētiski iespējamā notikumu gaita, kad preču zīmes īpašnieks vairs nevēlētos vai nespētu šādu preču zīmi izmantot, bet vienlaikus tomēr liktu šķēršļus citām personām rīkot skaistumkonkursu ar vispārpieņemtu nosaukumu, vērsot pret tām iegūtās izņēmuma tiesības.

2. ApP atzīmē, ka izskatāmajā lietā nav būtiski, ka agrākajā praksē LPV izdarījusi atsevišķas reģistrācijas attiecībā uz līdzīga rakstura pieteikumiem; šo reģistrāciju pamatotība nav neapšaubāma. Pie tam vairākas šādas reģistrācijas izdarītas, no pieteikuma svītrojot sākotnēji tur ietvertos skaistumkonkursu organizēšanas pakalpojumus.

3. ApP kritiski novērtē apelācijas iesniedzēja atsaukšanos uz tādiem Latvijā reģistrētiem apzīmējumiem kā **MISIS ELEGANCE** vai **minimiss** (fig.). Ir jāatšķir skaistumkonkursu (un to uzvarētāju titulu) tipveida, standarta nosaukumi no tādiem atšķirīgas, niansētas ievirzes konkursu apzīmējumiem, kas netraucē citiem rīkotājiem veidot līdzīgu pasākumu tai pašā vietā un mērogā, izvēloties citu, atšķirīgu nosaukumu. Var izteikt pieņēmumu, ka, piemēram, lietas materiālos esošās ziņas par titulu 'Mis Ventspils Minimeitene '97' attiecas uz šādu nestandarta, niansētu skaistumkonkursa apzīmējuma variantu. Turpretī apzīmējumu 'MISTERS VENTSPILS', kā jau teikts, var uzvert tikai kā vispārpieņemtu nosaukumu Ventspils jaunu vīriešu skaistumkonkursam, ja tam nav specializētas ievirzes.

4. ApP arī kritiski novērtē apelācijas iesniedzēja atsaukšanos uz starptautisko praksi. Apelācijas iesniedzējs gan norāda, ka starptautiskā preču zīme **MISTER WORLD** (reģ. Nr. WO 639 071) nav saņēmusi atteikumus attiecīgajās valstīs, bet tā arī reģistrēta tikai attiecībā uz piecām teritorijām. Tai pašā laikā līdzīgai zīmei **MISS EUROPE** (reģ. Nr. WO 491 528) aizsardzība atteikta 7 teritorijās, un it īpaši, kā redzams no starptautiskās datu bāzes ROMARIN izdrukas, attiecībā uz 41. klases pakalpojumiem, kur ietilpst izklaides pasākumi un konkursi. Līdzīgs statuss ir reģistrācijai Nr. WO 670 377 **MISTER EUROPE**, kurai aizsardzība atteikta arī Latvijā (attiecībā uz skaistumkonkursu organizēšanu, kā arī 16. klasē). No septiņpadsmit attiecībā uz 41. klasi reģistrētajām starptautiskajām zīmēm ar elementu 'MISS' vairākumu var uzskatīt par iepriekšminētajiem nestandarta skaistumkonkursu apzīmējumiem, piemēram, 'MISS UNTERWASSERWELT', 'Miss Dance international', 'MISS GOLF', 'miss TOURISM International'. 41. klasē reģistrētas tikai 3 starptautiskās zīmes ar elementu 'MISTER'. Tātad starptautiskā prakse šajā jautājumā nav viennozīmīga.

5. ApP atzīmē, ka šai lietā nav būtiskas nozīmes Ventspils domes dotajai atļaujai izmantot Ventspils pilsētas vārdu SIA VENTSPILS VĪZIJAS organizētajos skaistumkonkursos (domes priekšsēdētāja pirmā vietnieka J. Vītoļņa 19.09.1997 izziņa), jo šis dokuments nepiešķir attiecīgajai firmai nekādas izņēmuma tiesības un neattiecas uz preču zīmju reģistrāciju.

6. Vienlaikus ApP atzīst, ka, atsakot pieteikuma **MISTERS VENTSPILS** (pieteik. Nr. M-97-1600) reģistrāciju, nav pamata atsaukties uz LPZ 2. panta otrās daļas noteikumiem. Šo noteikumu pirmais nosacījums attiecas uz ģeogrāfiskajiem nosaukumiem, tātad nav piemērojams pieteiktajam apzīmējumam kopumā. Visu šo apzīmējumu var gan kvalificēt kā ģeogrāfiska rakstura norādi saskaņā ar šīs pašas daļas otro nosacījumu, taču attiecībā uz pieteicēju no Ventspils to nevar uzskatīt par sabiedrību maldinošu.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, un vadoties no Likuma par preču zīmēm 2. panta pirmās daļas 1., 5. un 6. punkta noteikumiem, Apelācijas padome nolēm:

1. noraidīt firmas VENTSPILS VĪZIJAS, SIA (Latvija) apelāciju pret Patentu valdes 29.10.1998 lēmumu par preču zīmes **MISTERS VENTSPILS** (pieteik. Nr. M-97-1600) reģistrācijas atteikumu;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likuma par preču zīmēm noteiktajā kārtībā izdarīt nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **MISTERS VENTSPILS** (pieteik. Nr. M-97-1600) reģistrācijas atteikumu, Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā .

ApP lēmumu preču zīmes pieteicējs var pārsūdzēt Rīgas Apgabaltiesā LPZ 11. panta ceturtajā daļā noteiktajā laikā.

ApP lēmums, ja tas nav pārsūdzēts LPZ noteiktajā laikā, saskaņā ar ApP Noteikumu 61. punkta 2. apakšpunktu stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

J. Ancītis

ApP sēdes locekļi:

S. Drozdovska

N. Vedernikovs